

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра міжнародних відносин

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

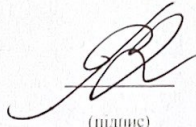
ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми *Міжнародне право*
за спеціальністю *293 Міжнародне право*
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

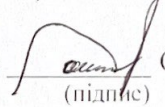
Суми – 2024

Розробник: **Наталія ВОЛЧЕНКО, к.е.н., доцент**
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

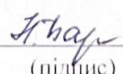
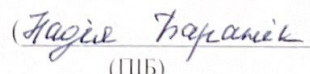
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин	протокол від 10 червня 2024 р. №17	
	Завідувач кафедри	<u></u> Наталія ВОЛЧЕНКО (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми **Альона КЛЮЧКО**
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма **Олег РОГОВЕНКО**
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: **Наталією ПЕТРОВОЮ**
(ПІБ)
Наталією КЛІЦОВОЮ
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації
(підпис) (ПІБ)

Зарєєстровано в електронній базі: дата: 20.06. 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ				
1.	Назва ОК	ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра міжнародних відносин		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Міжнародне право» за спеціальністю 293 Міжнародне право		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Рівень НРК	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень		
7.	Семестр та тривалість вивчення	1 семестр, 1-15 тиждень		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів ЄКТС		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл – 150 годин	Контактна робота(заняття)		Самостійна робота
		Лекційні – 22 годин	Практичні /семінарські – 16 годин	Лабораторні – 112 годин
10.	Мова навчання	Англійська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Волченко Наталія Василівна, доцент кафедри міжнародних відносин Години консультацій – кожного понеділка о 12.15, кабінет 110 г		
11.1	Контактна інформація	natavol4enko@gmail.com		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна “Історія міжнародних відносин” дозволяє студентам набутти ґрунтовних та систематизованих теоретичних знань про процеси та явища розвитку світового суспільства, розкрити основні тенденції розвитку світової політики та особливості міжнародних відносин у різні історичні періоди формування сучасного світу. Завдання дисципліни: сформувати у здобувачів освіти за першим (бакалаврським) рівнем підготовки результати навчання, що забезпечать досягнення ними відповідних програмних результатів навчання після завершення освітньої програми. Зокрема, освітня компонента “Історія міжнародних відносин” формує блок знань, умінь та компетентностей, необхідних для формування системи знань щодо економічних, політичних, ідеологічних, правових, дипломатичних, військових та інших зв'язків та відносин між державами та системами держав, політичними силами, організаціями та рухами, що діють на міжнародній арені; поглиблює знання щодо необхідності врахування впливу подій минулого на хід розвитку міжнародних відносин задля практичного застосування набутих знань та врахування отриманого попередньо досвіду для прогнозування можливих наслідків розвитку міжнародних відносин.		
13.	Мета освітнього компонента	Метою є набуття студентами ґрунтовних та систематизованих теоретичних знань про процеси та явища розвитку світового суспільства, розкрити основні тенденції розвитку світової політики та особливості міжнародних відносин у різні історичні періоди формування сучасного світу.		
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент базується на загальноосвітніх знаннях, адже викладається у першому семестрі. Освітній компонент є основою для таких курсів, як теорія міжнародних відносин, міжнародне публічне право, міжнародний захист прав людини.		

15.	Політика академічної доброчесності	<p>Політика академічної доброчесності ґрунтується на таких базових засадах, як відповідальність, сумлінність, чесність, порядність у виконанні своїх обов’язків, справедливість, повага тощо. Її норми існують у тісному зв’язку із нормами професійної етики. Політика академічної доброчесності направлена на недопущення проявів академічний плагіату, хибного співавторства, приписування результатів колективної діяльності, публікації вигаданих результатів досліджень, виконання на замовлення та продаж академічних текстів тощо. Моніторинг дотримання членами академічної спільноти університету академічної доброчесності покладається на Раду з академічної доброчесності.</p> <p>Норми, що формують політику академічної доброчесності закріплені у Кодексі академічної доброчесності, Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ, Положенні про порядок перевірки академічних текстів на унікальність. Доступ до документів: https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/</p> <p>Перевірка робіт будь-якого рівня на наявність проявів плагіату здійснюється за допомогою систем «Unicheck» та Strikeplagiarism.com. на основі внутрішньої бази університету і відкритих Інтернет-ресурсів.</p> <p>В освітньому середовищі університету формується “нульова” толерантність до будь-яких проявів академічної недоброчесності, а також систематично здійснюється популяризація та інформування спільноти щодо окресленого вище питання.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч.5 ст. 48 проекту Закону України «Про освіту»); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю із штрафом.
16.	Посилання на курс у Moodle	<p>“Історія міжнародних відносин”, на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік. URL: https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3394</p>

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК			Як оцінюється РНД?
	РН2	РН15	РН20	
	Розуміти історичний контекст формування міжнародно-правових норм та інститутів, цінності, що лежать у їхній основі, прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного і національного права	Використовувати сучасні цифрові технології, здійснювати збирання з різних джерел, систематизацію та аналіз інформації щодо міжнародних і національних правових процесів і явищ.	Виявляти знання і розуміння цілей Сталого розвитку ООН подолання бідності, пом'якшення наслідків зміни клімату, дотримання продовольчої безпеки.	
ДРН 1. Розуміти історичні особливості правових, політичних, дипломатичних, ідеологічних, військових та інші зв'язків та відносин між державами та системами держав, політичними силами, організаціями та рухами, що діють на міжнародній арені.	X		X	Практичні роботи 1,2,3,4 модульний контроль, іспит
ДРН 2. Вміти співставляти та порівнювати різні періоди у розвитку міжнародних відносин та визначати їх вплив на формування сучасної системи міжнародних відносин.	X	X		Практичні роботи 5,6,7,8, модульний контроль, іспит
ДРН 3. Аналізувати та прогнозувати поточні тенденції розвитку міжнародних відносин із врахуванням історично-значущих подій та їх впливу на хід розвитку міжнародних відносин.	X	X	X	Практичні роботи 3,4,5,6 модульний контроль, іспит
ДРН 4. Застосовувати теоретичні знання з історії міжнародних відносин при вирішенні практичних завдань та врахуванні отриманого попередньо досвіду для прогнозування можливих наслідків прийняття відповідних рішень у сфері міжнародних відносин.	X		X	Практичні роботи 1,2,3,4,5,6,7,8 модульний контроль, іспит

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота		Само стійна робота	
	Лк	П.з /семі н. з	Лаб. з.	
<p><i>Тема 1. Предмет дисципліни “Історія міжнародних відносин”</i></p> <p>Вступ. Предмет, мета та завдання курсу. Закономірності сучасної науки про міжнародні відносини. Концепція зовнішньої політики та міжнародних відносин. Основні критерії та підходи до періодизації історії міжнародних відносин. Теорії міжнародних відносин. Вивчення міжнародних відносин. Тенденції розвитку системи міжнародних відносин.</p>	2			2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,26,30,31,32,33,36
<p><i>Тема 2. Загальна характеристика Вестфальської та Віденської систем міжнародних відносин</i></p> <p>Тридцятирічна війна як початок змін. Результати Тридцятирічної війни. Вестфальські мирні договори як правова база міжнародної системи. Вестфальська система міжнародних відносин як система балансу сил. Віденський конгрес. Договори, підписані перед Віденським конгресом. Керівні принципи Віденської системи. Оцінка Віденського конгресу. Концерт Європи та європейська дипломатія миру 1815-1897.</p>	2	2	7	2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,26,30,31,36
<p><i>Тема 3. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр)</i></p> <p>Причини та характер Першої світової війни, співвідношення сил між головними державами та блоками. Виникнення військово-політичних союзів (Потрійний союз та Антанта) та погіршення міжнародної ситуації на початку ХХ століття. Вбивство в Сараєво та криза в липні 1914 р. як причина початку Першої світової війни. Характер Першої світової війни. Утворення Четверного союзу та завершення формування двох ворожих таборів. Капітуляція та вихід із війни німецьких союзників. Завершення світової війни. 14 пунктів президента Вудро Вільсона. Версальський договір. Перша у світі</p>	2	2	8	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,23,34,26,30,31,36

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

<p>спроба запобігти війні шляхом наднаціонального регулювання міжнародних відносин – Ліга Націй. Особливості функціонування першої міждержавної організації та причини невдалого досвіду.</p>				
<p><i>Тема 4. Міжнародні відносини між двома світовими війнами</i></p> <p>Створення Версальсько-Вашингтонської системи міжнародних відносин. Міжнародні відносини під час конференцій та договорів 20-х років. Міжнародні відносини 1933-1939 років. Зростаюча загроза нової війни. Співвідношення сил на міжнародній арені після закінчення Першої світової війни. Паризька мирна конференція, її основні проблеми, її перебіг та завершення. Вашингтонська конференція та її рішення. Позитивні аспекти функціонування та суперечності Версальсько-Вашингтонської системи. Підготовка та причини скликання конференції в Генуї. Рапальський сепаратистський договір між Росією та Німеччиною 16 квітня 1922 р. Новий меморандум Антанти. Конференція в Гаазі, її фокус та підсумки. Міжнародне значення Генуезької та Гаазької конференцій. Конференція в Локарно, її міжнародне значення. Плани Дауеса та Юнга: зміст та напрямки. Пакт Бріана-Келлога та його значення. Зовнішня політика Японії на Сході. Меморандум Танаки. Зовнішня політика фашистської Італії. Італійсько-абісинська війна. Прихід до влади в Німеччині А. Гітлера. Плани зовнішньої політики Німеччини та їх реалізація. Лондонська економічна конференція. Створення Балканської Антанти. Зміст і мета політики колективної безпеки в Європі: позиції СРСР, Великобританії та Франції. Конвенція про визначення агресії. Укладання договорів між СРСР та Францією, СРСР та Чехословаччиною. Мюнхенська змова та її наслідки. Англо-французько-радянські переговори влітку 1939 р. та їх крах. Пакт Молотова-Ріббентропа 23 серпня 1939 р.</p>	2	2	8	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,23,34,26,30,31,36

<p><i>Тема 5. Міжнародні відносини під час Другої світової війни (1939 – 1945 рр.)</i></p> <p>Співвідношення сил напередодні війни, її характер, періодизація. Напад нацистської Німеччини на Польщу. Приєднання Великобританії та Франції. Позиція США. Політичні події “дивної війни” на Заході. Введення радянських військ на територію Польщі. Міжнародне значення включення до СРСР Західної України та Західної Білорусії, Прибалтики та Північної Буковини. Вторгнення Німеччини до СРСР. Зміна характеру війни. Формування антигітлерівської коаліції. Крах гітлерівської стратегії “блискавичної війни”. Міжнародне значення поразки фашистів під Москвою, під час Сталінградської та Курської битв. Перемога Червоної Армії у 1944 р. Відкриття другого фронту та його міжнародне значення. Питання повоєнної системи в Європі на міжнародних конференціях учасників антигітлерівської коаліції (Тегеран, Ялта, Потсдам). Висновки та підсумки Другої світової війни. Створення та організаційна структура ООН.</p>	2	2	8	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,22,23,34,26,30,31,36
<p><i>Тема 6. Міжнародні відносини в період після закінчення Другої світової війни та до початку 70-х</i></p> <p>Нова розстановка сил на світовій арені. “Холодна війна” та її етапи. Створення військових частин. Блокове протистояння. Міжнародні результати світової системи соціалізму у другій половині 1940 – 1960-х рр. Локальні конфлікти після Другої світової війни та їх результати та вплив на міжнародну ситуацію.</p>	2		7	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,22,23,34,26,30,31,36
<p><i>Тема 7. Міжнародні відносини у другій половині 70-х - на початку 80-х років ХХ століття</i></p> <p>Деколонізація та утворення нових незалежних держав. Процес зняття міжнародної напруги. Гельсінський закон 1975 р. Погіршення міжнародних відносин у другій половині 70-х – на початку 80-х рр. Позитивні зміни та тенденції розвитку міжнародних відносин у період “перебудови” в СРСР.</p>			8	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,22,23,34,26,30,31,36

<p><i>Тема 8. Глобалізація міжнародних відносин</i></p> <p>Поняття глобалізації. Передумови глобалізації міжнародних відносин. Позитивні та негативні наслідки глобальних трансформацій. Глобальні проблеми та нові виклики на межі ХХ-ХХІ століть. Основні причини появи глобальних проблем та шляхи їх подолання. Сучасна дипломатія як засіб регулювання міжнародних відносин. Поняття, характер та сутність сучасних системних глобальних трансформацій. Глобальні та регіональні зміни в міжнародних відносинах. Сучасні концепції міжнародної безпеки. Глобальні трансформації та міжнародна економічна безпека. Інтеграція економічних та екологічних концепцій у глобальну стратегію розвитку. Глобальні трансформації та еволюція концепції державності національної держави. Етно-конфесійні процеси та їх вплив на глобальний соціально-політичний розвиток. Антиглобалісти проти глобалістів: “за” і “проти”.</p>		2		8	2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,19,20,24,25,26,27,29,30,31,36
<p><i>Тема 9. Загальноєвропейський процес та його роль у завершенні ери блокової конфронтації</i></p> <p>Визначення міжнародної інтеграції. Розвиток ідей європейської інтеграції від середньовіччя до кінця Другої світової війни. Створення Європейської спільноти вугілля та сталі. Європейське економічне співтовариство та Співтовариство атомної енергії (Євратом). Суть договорів. Основні етапи еволюції ЄЕС від Риму до Маастрихтських угод. Створення Європейського Союзу, його юридична сутність. Подальша реформа ЄС: Амстердам, Ніццькі угоди, Лаакенська декларація, розширення ЄС. Конституція ЄС: розробка, підписання та ратифікація, юридична суть. Інституційна криза в ЄС та розвиток Лісабонського договору</p>	2	2		8	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,23,34,26,30,31,36
<p><i>Тема 10. Міжнародні наслідки розпаду СРСР та появи нових незалежних держав</i></p> <p>Роль внутрішніх та зовнішніх факторів у розпаді СРСР. Спроби підписати новий союзний договір і запобігти розпаду Радянського Союзу.</p>	2			7	1,2,3,4,5,7,8,9,10,11,13,14,15,16,17,18,22,23,34,26,30,31,36

<p>Путч 19 – 21 серпня 1991 р. у Москві та прискорення розпаду СРСР. Утворення та діяльність Співдружності Незалежних Держав (СНД). Біловезьке засідання 7 – 8 грудня 1991 р. та його рішення. Зустріч в Алма-Аті (21 грудня 1991 р.) та підписання Декларації про СНД. Хартія СНД 1993 р. Ядерна проблема у відносинах між державами-членами СНД. Інтеграційні процеси в рамках СНД. Вплив розпаду СРСР на зовнішню політику світового співтовариства.</p>				
<p><i>Тема 11. Кінець “холодної війни” та нові параметри міжнародної та європейської безпеки</i></p> <p>Остаточне завершення “холодної війни” та крах біполярного світу. Монопольний світ, його переваги та недоліки для розвитку людства. Загальне бачення нових обрисів системи міжнародної та європейської безпеки на межі 80-х – 90-х років ХХ століття. Зміна сутності та інституціоналізація Гельсінського процесу в 90-ті роки минулого століття. Основні інституції та місії ОБСЄ: сутність, структура та вплив на сучасні міжнародні відносини. Трансформація НАТО в контексті геополітичних змін у Центральній та Східній Європі. Розширення Північноатлантичного альянсу на Схід. Самміт ОБСЄ в Стамбулі 1999 р. Прийняття Хартії європейської безпеки</p>	2		7	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,23,34,26,30,31,36
<p><i>Тема 12. Проблеми контролю над озброєннями та процес роззброєння</i></p> <p>Передумови для поглиблення процесу роззброєння. Підписання та імплементація договорів про скорочення стратегічних наступальних озброєнь між СРСР (а потім Росією) та США. Україна в процесі ядерного роззброєння. Проблема ядерних арсеналів та атомних електростанцій в Україні. Удосконалення режиму нерозповсюдження ядерної зброї та ракетних технологій. Новий режим контролю за звичайними озброєннями на європейському континенті. Україна виконує умови Договору про звичайні збройні сили в Європі (ДЗСЄ). Договір про відкрите небо (Гельсінкі, 1992 р.) та його роль у зміцненні безпеки в</p>	2		7	2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,19,20,21,24,25,26,27,28,29,30,31,35,36

Європі.					
<p><i>Тема 13. Міжнародні відносини на Сході</i></p> <p>Формування Близькосхідної регіональної системи міжнародних відносин. Міжарабські та арабо-ізраїльські відносини в 1990-х рр. В контексті проблеми близькосхідного врегулювання. Ліванська проблема в міжнародних відносинах. Проблема безпеки Перської затоки. Ісламський фактор у міжнародних відносинах. Проблема ісламського тероризму. Діяльність США та їх союзників в Афганістані (2001 р.) та її вплив на глобальні та регіональні міжнародні відносини. Загострення арабо-ізраїльського протистояння та проблема Близького Сходу на початку XXI ст. Роль ОПЕК у регіоні та у світі.</p>	2		7	2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,26,30,31,36	
<p><i>Тема 14. Країни Латинської Америки та Африки в сучасних міжнародних відносинах</i></p> <p>Латиноамериканський регіон на початку 80-х рр. XX ст. Центральноамериканська криза та проблеми її вирішення. Досвід трансформації суспільства в країнах Латинської Америки: природа та значення зовнішньополітичних факторів. Діяльність Організації американських держав (ОАГ) та роль впливу США на країни Латинської Америки. Проблема політичної стабільності та розвитку інтеграційних процесів у регіоні на початку XXI ст. Значення регіональних асоціацій та організацій. Міжнародне становище африканських країн у 80 – 90-х рр. XX ст. Пріоритети зовнішньої політики Африки. Африканські країни в процесі позаблокової діяльності. Відносини між державами Африки. Конфлікти в Африці та шляхи їх подолання. Роль ООН, інших міжнародних організацій та держав миру в їх врегулюванні.</p>	2		7	2,3,4,5,8,9,13,15,16,17,18,23,26,30,31,36	
<p><i>Тема 15. Сучасний стан та перспективи сталого розвитку системи міжнародних відносин</i></p> <p>Природа та закономірності сучасних міжнародних відносин. Основні результати розвитку міжнародних відносин на початку XXI ст. Поступове формування нової</p>	2		7	2,3,5,8,9,13,15,16,17,18,19,20,21,24,25,26,27,28,29,30,31,35,36	

структури світу. Формування та пріоритетність сталого розвитку. Проекти майбутнього світового порядку. “Однополюсний”, “багатополюсний”, “пост-міжнародний”, “трирівневий” (військовий, економічний, транснаціональний рівень) світ. Зовнішньополітичний вибір України на XXI ст.					
Всього	22	16		112	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Розуміти історичні особливості правових, політичних, дипломатичних, ідеологічних, військових та інші зв'язків та відносин між державами та системами держав, політичними силами, організаціями та рухами, що діють на міжнародній арені.	- проведення лекційних (розповідь) та практичних (пояснення) занять з використанням мультимедіа, ілюстрацій, роботи із книгами (читання, переклад, складання плану, рецензування, узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм), інструктажів, бесід	9	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - опрацювання книг із подальшим складанням тез, складанням конспекту, написанням реферату, систематизацією зведених оглядів, підготовкою зведеного конспекту	28
ДРН 2. Вміти співставляти та порівнювати різні періоди у розвитку міжнародних відносин та визначати їх вплив на формування сучасної системи міжнародних відносин.	- проведення практичних занять (розповідь, пояснення, дискусія (евристична та репродуктивна), робота з книгою (читання, переклад, складання плану, рецензування, узагальнення, складання опорних таблиць, діаграм) з використання опорних конспектів лекцій.	9	- самостійне додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - самостійне опрацювання інструкцій до виконання певних практичних робіт та підготовки до їх захисту; опрацювання книг із подальшим складанням схем, таблиць, запис власних думок в процесі порівняння, записом висновків; - самостійна підготовка до тестування різної тематики за курсом.	28
ДРН 3. Аналізувати та прогнозувати поточні тенденції розвитку міжнародних відносин із врахуванням історично-	- проведення практичних занять з метою ознайомлення студентів із такими методами, як аналітичний, синтезу, індукції, дедукції,	10	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт;	28

значущих подій та їх впливу на хід розвитку міжнародних відносин.	компаративним методом, методом комплексного аналізу, соціологічних досліджень та історичним методом з використання опорних конспектів лекцій.		- проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	
ДРН 4. Застосовувати теоретичні знання з історії міжнародних відносин при вирішенні практичних завдань та врахуванні отриманого попередньо досвіду для прогнозування можливих наслідків прийняття відповідних рішень у сфері міжнародних відносин.	- практичні заняття з використанням технічних засобів навчання, мозковий штурм, рольові ігри, вирішення нагальних ситуативних завдань, диспути, круглі столи, розв'язання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності) з використання опорних конспектів лекцій.	10	- Додаткове опрацювання лекційного матеріалу; - підготовка до захисту практичних робіт; - проходження тренувального тестування за кожною з тем; - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та написання ґрунтовних висновків до роботи	28
Всього годин		38		112

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота 1. Загальна характеристика Вестфальської та Віденської систем міжнародних відносин	7 балів /7%	До 2 тижня
2.	Практична робота 2. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни (1914 – 1918 роки)	7 балів /7%	До 4 тижня
3.	Практична робота 3. Міжнародні відносини між двома світовими війнами	7 балів /7%	До 6 тижня
4.	Практична робота 4. Міжнародні відносини під час Другої світової війни (1939 – 1945 роки)	7 балів /7%	До 6 тижня
5.	Модульний контроль (контрольна робота)	7 балів /7%	До 7 тижня
6.	Практична робота 5. Сучасна система міжнародних відносин. Глобалізація міжнародних відносин	7 балів /7%	До 8 тижня
7.	Практична робота 6. Загальноєвропейський процес та його роль у завершенні ери блокової конфронтації	7 балів /7%	До 10 тижня
8.	Практична робота 7. Кінець “холодної війни” та нові параметри міжнародної та європейської безпеки	7 балів /7%	До 12 тижня
9.	Практична робота 8. Сучасний стан та перспективи розвитку системи міжнародних відносин	7 балів /7%	До 14 тижня
10.	Модульний контроль (тест множинного вибору)	7 балів /7%	До 15 тижня
11.	Іспит	30 балів /30%	До 15 тижня

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Весняний семестр				
Практична робота 1. Загальна характеристика Вестфальської та Віденської систем міжнародних відносин	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, мета та результати Віденського Конгресу визначені невірно, роль персоналій не зазначена.	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, наприклад, плутається у деяких неосновних положеннях договорів, не достатньо розкриває принципи, що закріпив Конгрес	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 2. Міжнародні відносини в роки Першої світової війни (1914 – 1918 роки)	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Студент виконує завдання з аналізу, воєнно-політичних союзів (Потрійний союз та Антанта) проте не може визначити причини погіршення міжнародної ситуації на початку ХХ століття, висновки по випадку у Сараєво представляє часткові, або не вірні, не може пов'язати їх із початком Першої Світової війни.	Оцінка причин погіршення міжнародної ситуації на початку ХХ століття виконана з незначними недоліками, причинно-наслідковий зв'язок встановлено, студент орієнтується в теоретичному матеріалі із невеликими неточностями	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 3. Міжнародні відносини між двома світовими війнами	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Практична робота не виконана або	Студент може описати співвідношення сил на міжнародній	Завдання виконані з незначними помилками,	Всі завдання практичної роботи виконано,

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

	виконана не вірно	арені після закінчення Першої світової війни, проте без аналізу причин.	студент визначає та розуміє якими були основні наслідки Паризької та Вашингтонської мирних конференцій, визначає особливості функціонування Ліги Націй (у поясненнях неспроможності регулювати міжнародні відносини наявні неточності).	студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 4. Міжнародні відносини під час Другої світової війни (1939 – 1945 роки)	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Студент сформував певне уявлення про те, що становлять передумови для розвитку воєнного конфлікту, проте, не може співставити їх із шляхами виходу з війни. Плуває характерні особливості певних стадій війни та переговорного процесу під час них.	Завдання виконані з незначними помилками, студент визначає та розуміє причини періодизації Другої світової війни, може сформулювати узагальнене значення кожної події для переговорного процесу і виходу із кризи.	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (письмова контрольна робота)	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання	Залежить від кількості та якості вірних відповідей на запитання
Практична робота 5. Сучасна система міжнародних відносин. Глобалізація міжнародних відносин	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, не сформовано чітке уявлення про глобалізацію та супутні процеси, які призводять до змін у нинішніх міжнародних відносинах	Завдання виконані з незначними помилками, студент сформував чітке уявлення про глобалізацію, проте плувається у супутніх процесах, які	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі

			призводять до змін у нинішніх міжнародних відносинах	
Практична робота 6. Загальноєвропейський процес та його роль у завершенні ери блокової конфронтації	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, у студента неповне розуміння різниці між етапами інтеграційних процесів.	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, зокрема не може систематизувати основні події, які є передумовою інтеграційних процесів.	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 7. Кінець “холодної війни” та нові параметри міжнародної та європейської безпеки	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконані із недоліками. Проаналізовані не всі інституції та місії ОБСЄ, не достатньо обґрунтовано трансформацію НАТО в контексті геополітичних змін у Центральній та Східній Європі.	Робота виконана вірно, студент орієнтується в теоретичному матеріалі, проте наявні помилки у контексті геополітичних змін у Центральній та Східній Європі, розширенні НАТО, Хартію європейської безпеки проаналізовано не у повному обсязі	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота 8. Сучасний стан та перспективи розвитку системи міжнародних відносин	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Завдання виконано з помилками, студент не достатньо орієнтується в особливостях сучасного етапу розвитку міжнародних відносин, не може сформулювати висновки про місце та роль України у міжнародних відносинах.	Робота виконана вірно, студент орієнтується у матеріалі щодо особливостей сучасного етапу розвитку міжнародних відносин, може сформулювати часткові висновки про місце та роль України у	Всі завдання практичної роботи виконано, студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі

			міжнародних відносинах.	
Модульний контроль (тест множинного вибору)	<i>0-1,75 балів</i>	<i>1,75-3,5 балів</i>	<i>3,5-5,25 балів</i>	<i>5,25 -7 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Іспит	<i>0-5 балів</i>	<i>5-15 балів</i>	<i>15-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання не виконано	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання виконано з помилками	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання виконано з незначними зауваженнями	Студент відмінно орієнтується в теоретичному матеріалі, аналітичне завдання виконано

5.2.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань та підготовки до складання заліку (іспиту)	Регулюється студентом самостійно
4	Захист практичних робіт	Через тиждень після їх здачі
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	Протягом всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1.1. Основні джерела

1. Grossi Paolo. A History of European Law, 2010
2. McGlinchey S. International relations. Bristol, 2017. 238 p.
3. Thomas W.Smith History and international relations. London and New York, 1999
4. Боровець І. Нова історія країн Європи та Америки 1870-1918 рр. Міжнародні відносини. Практикум. Кам'янець-Подільський: ПП "Медобори-2006", 2014. 264 с.
5. Брусиловська О. І. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. – сер. XVII ст. н.е.): навч.-метод. посіб. Одеса: Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, 2013. 188 с.
6. Буткевич О. В. Історія міжнародного права: підручник. 2-е вид. Київ: Ліра-К, 2017. 412 с.
7. Дейвіс Н. Європа: історія. Київ: Основа, 2020. 1464 с.
8. Іваницька О. П. Історія міжнародних відносин (1918-1945 роки): навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім "Слово", 2011. 632 с.
9. Камінський А. Основи міжнародних відносин, Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 238 с.
10. Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні відносини ХХ століття: Навчальний посібник, 3-є видання. Київ: ФАДА, ЛТД, 2008. 280 с.
11. Крушинський В. Ю. Міжнародні відносини та світова політика / за ред. В. А. Манжолі. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2010. 863 с.
12. Скрипняк О. М. Історія міжнародних організацій: навчальний посібник. Умань: ПП Жовтий О. О., 2011. 226 с.
13. Турчин Я. Б. Історія міжнародних відносин: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. 140 с.
14. The Oxford Illustrated History of Modern Europe / Ed. by T. C. W. Blanning. New York, 1996. 362 p.
15. Ringmar Erik, History of International Relations: A Non-European Perspective. Cambridge, UK: Open Book Publishers, 2019. 218 p.

6.1.2. Методичне забезпечення

16. Історія міжнародних відносин. Частина 1. Системи міжнародних відносин. Конспект лекцій для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання, спеціальність: 293. Міжнародне право, освітній ступінь «бакалавр» / укладач Наталія Волченко. Суми, 2024. 39 с. (протокол №5 від 7 травня 2024 р.)
17. Історія міжнародних відносин. Частина 2. Новітня історія міжнародних відносин. Конспект лекцій для студентів 1 курсу денної та заочної форм навчання, спеціальність: 293. Міжнародне право, освітній ступінь «бакалавр» / укладач Волченко Наталія. Суми, 2024. 44 с. (протокол №5 від 7 травня 2024 р.)
18. Волченко Н. В. "Історія міжнародних відносин". Робочий зошит для вивчення дисципліни для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності

293. “Міжнародне право”, освітній ступінь “бакалавр” англ. мовою (протокол №8 від 25.04.19).

19. Волченко Н. В. “Історія міжнародних відносин”. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни для студентів 1 курсу денної форми навчання спеціальності 293. “Міжнародне право”, освітній ступінь “бакалавр” англ. мовою (протокол №4 від 6.04.20).

6.1.3. Інші джерела

20. Mykola Kurylo, Alyona Klochko, Nataliia Volchenko, Nataliia Klietsova and Anna Bolotina (2021). The use of biometric technologies for bank transaction security management against the background of the international experience: Evidence from Ukraine. *Banks and Bank Systems*, 16(2), 47-58. doi:10.21511/bbs.16(2).2021.05 URL:

<https://www.businessperspectives.org/index.php/journals/banks-and-bank-systems/issue-383/the-use-of-biometric-technologies-for-bank-transaction-security-management-against-the-background-of-the-international-experience-evidence-from-ukraine>

21. Wei Li, Nataliia Klietsova, Nataliia Volchenko, Nataliia Petrova, Tetyana Kharchenko (2022). Teacher Competency Model in Human Resource Management: International Economic and Legal Experience in Chinese Universities under Digitalization. *Journal of Hygienic Engineering and Design*. September 2022. № 40. P. 357–368 URL:<https://keypublishing.org/jhed/wp-content/uploads/2022/11/33.-Abstract-Li-Wei.pdf>

22. Асиметрія міжнародних відносин / за ред. Г. М. Перепелиці, О. М. Субтельного. Київ: Вид. дім “Стилос”, 2005. 555 с.

23. Білорус О. Г. Глобальна інтеграція і тенденції кризової еволюції світу. *Економічний часопис – XXI*. 2010. № 7/8. С. 3 – 9.

24. Волченко Н. В. Міжнародно-правове регулювання захисту права на індивідуальну продовольчу безпеку в рамках ФАО. *Юридичний науковий електронний журнал* – електронне наукове фахове видання юридичного факультету Запорізького національного університету. 2022. № 1. С.308-311

25. Волченко Н. В., Клецова Н. В. Історико-правовий аналіз міжнародного захисту свободи слова у період збройних конфліктів та його значення для розвитку міжнародних відносин. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 1. С. 312 – 315. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2021/79.pdf

26. Волченко Н. В., Клецова Н. В. Історичні особливості формування міжнародних відносин у сфері правового регулювання боротьби із міжнародним тероризмом. *Альманах міжнародного права*. 2021. № 24 С. 168-176. URL: <http://inlawalmanac.mgu.od.ua/v24/22.pdf>

27. Галушко В. П., Хуленбрук Гвідо Ван, Артиш В. А. та ін. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Київ: ЗАТ “Нічлава”, 2009. 348 [4] с.

28. Зовнішня політика України в умовах глобалізації: анотована історична хроніка міжнародних відносин (2004-2007): навчальний посібник / ред. В. В. Піскіжова. Київ.: Ін-т історії України НАН України, 2014. 394 с.

29. Клєцова Н. В., Волченко Н. В., Курило О. М. Наукове дослідження міжнародно-правового досвіду регулювання праці трудових мігрантів у Німеччині в рамках розвитку міжнародних відносин. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 6. С. 659–663

30. Клєцова Н. В., Волченко Н. В., Кравченко Д. В. Застосування методу порівняльного аналізу історично сформованої національної та європейської судових практик із захисту прав людини щодо використання мови жестів у судових засіданнях. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 2. С. 456–459

31. Мартиненко А. К. Міжнародні відносини 1945-1975 років: навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2007. 366 с.

32. Мицик Л. М., Кузьменко Ю. В. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007): навч. посібник. Київ: Академвидав, 2008. 544 с.

33. Міжнародні системи і глобальний розвиток: підручник / Кер. авт. колективу О. А. Коппель; за ред. Л. В. Губерського, В. А. Манжолі. Київ: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2008. 606 с.

34. Пермінов В. О. Посібник до вивчення дисципліни “Сучасні міжнародні відносини” : посібник. Дніпро, 2013. 40 с.

35. Суліма Є. М. Глобалістика: підручник. Київ: Вища школа, 2010. 544 с.

36. Україна в міжнародних відносинах: енциклопедичний словник-довідник. Вип. 5 / ред. М. М. Варварцев. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2014. 331 с.

37. Цимбалістий В. Ф. Теорія міжнародних відносин. Львів: Новий Світ-2000, 2010. 360 с.

38. Шепелєв М. А. Теорія міжнародних відносин: підруч. Київ: Вища шк., 2004. 622 с.

6.2. Додаткові джерела

39. About UN in Ukraine. URL: <http://www.un.org.ua/en/un-country-team-in-ukraine/introduction>

40. Difference Between International Relations and Foreign Policy / Difference Between. URL: <http://www.differencebetween.net/miscellaneous/politics/difference-between-international-relations-and-foreign-policy/#ixzz4p90HsfG0>

41. Historical Approaches to International Relations. Education Options. URL: <http://onlinelearningtips.com/2013/01/historical-approaches-to-international-relations/>

42. Представництво Європейського Союзу в Україні. URL: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/more_info/euroclubs/euroclubs_uk.htm

43. Україна і світова організація торгівлі. URL: <http://wto.in.ua/index.php?get=14>

6.3. Програмне забезпечення

44. Навчально-методичний комплекс з дисципліни “Історія міжнародних відносин”, на платформі Moodle, СНАУ, 2020 рік. URL: <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3394>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	так		Подана інформація про освітній компонент достатньо відображає його сутність
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК	так		Досягнення заявлених у НРК результатів навчання є логічним процесом якісного засвоєння навчального матеріалу курсу
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	так		Вибіркова дисципліна
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	так		Результати навчання за освітнім компонентом сприяють оцінці досягнутих знань студентами
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	так		Результати навчання дозволяють розвивати компетентності студентів
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання	так		Навчальна активність цілком дозволяє студентам досягти заявлених результатів
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження	так		Дослідження є невід'ємною складовою освітнього компонента
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	так		Цілком відповідає
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	так		Методи оцінювання підготовлені якісно та сприяють оцінці результатів навчання
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	так		Навантаження студентів є прийнятним та дозволяє засвоїти навчальний матеріал

Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання	так	Навчальні ресурси мають допоміжне значення поряд із лекційним матеріалом
Література є актуальною	так	Актуальна та сучасна

Рецензенти:

Член проектної групи ОП Міжнародне право Наталія Петрова [підпис]
(назва) (ІПБ) (підпис)

Висладач кафедри Міжнародних відносин Наталія Кисцова [підпис]
(назва) (посада, ІПБ) (підпис)